Anul VI. — N-rul 39

VOINȚA POPORULUI

Dumineca 7 Oct. 1928

ZIAR INDEPENDENT DE PROPAGANDĂ NAȚIONALĂ

Director:
MIHAIL RUSSU

Independența este autoritatea informației.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada ROMÂNULUI Numărul 6

GĂETAN

Lumea mondenă, cu gusturi și apucături bolnăvicioase a capitalei noastre, a avut deliciul senzațional, de a urmări procesul „simpaticului băiat› Găetan. O săptămână întreagă a fost tixit tribunalul Ilfov de muieri perverso-isterice și de cavaleri din ceata găetanilor. S'a judecat un proces din ‹lumea bună“.

Putregaiul și mocirla Capitalei a născut și crescut un crai mândru, după chipul și asemănarea sa, botezându-l Găetan. Acest crai, răsfățatul cluburilor, saloanelor și budoarelor, n'a avut însă coroană, simbolul lui fiind doar un simplu ciocan, pe care știa să-l mânuiască însă prea bine. Dar într'o zi ciocanul i-a devenit fatal, și craiul a căzut din budoar la picioarele noastre, simpli muritori, cari nu putem concepe viața diferențiată a societății înalte.

S'a ridicat cortina, și țara întreagă a privit spectacolul, timp de o săptămână. Pe scenă s a desfășurat un mic epizod, ce se joacă de obicei după culisele vieții de toate zilele a capitalei noastre. Dar acest epizod a fost deajuns, ca să ne putem forma o idee despre viața adevărată a Bucureștilor.

Desfrâu, orgii și bachanale se țin lanț, simțul pudoarei nu se mai cunoaște, căci i-a luat locul o mentalitate perversă și bolnăvicioasă. Banii, ce curg în șiroaie ca sângele doamnei Leonida, din toată țara spre capitală, nu mai au nici o valoare, se risipesc cu deasila pentru satisfacerea poftelor senzuale.

Țara întreagă geme și se frământă, ca prin sudori să adune banii, ce curg spre București pentru a alimenta focul tembelismului extraordinar.

Miazmele otrăvitoare, răsărite din mocirla societății înalte, au contaminat Capitala, și astfel s'a pierdut echilibrul moral.

Am nădăjduit însă, că în ziua judecății, lumea își va reveni în fire. Ne-am înșelat însă amarnic. Căci iată pe cavalerii destrăbălării și întunerecului, cum se înșiră în jurul craiului cu ciocan, ca să-l apere. Rând pe rând apar în fața justiției, ca să acopere murdăria prietenului și camaradului. Nici chiar în locașul sfânt al Justiției nu se sfiesc!

Ceata de muieri se agită și leșină. ‹Publicul› e nemulțumit cu gravitatea pedepsei. Auziți! Publicul găsește, că osânda e prea grea pentru ‹cher Gaetan›! Dar care public? Semenii lui!

Ciocanul justiției a lovit însă în plin. Și gestul acesta să fie un memento pentru toți găetanii!

V. SPATAR

Săptămâna politică

O nouă dată fatală circulă prin presă, pe uliți și prin cafenele: până la 15 Octomvrie, guvernul trebue să și limpezească situația!

Chestiunea acestei date fatale se pune de astădată mai serios, deoarece nu este un termen aruncat în vânt, un svon pus în circulație ca rezultat al unor calcule misterioase, ci o scadență pe care opoziția i-a fixat-o guvernului cu caracter de somație.

In adevăr, atât național țărăniștii cât și partidul în acord astăzi cu dl Iorga (averescan), socotesc și cu drept cuvânt — că situația pieții interne este astăzi așa de gravă, încât o nouă întârziere a rezolvirii crizei este de natură a deslănțui unul din cele mai formidabile desastre. Chiar dacă o soluție radicală nu ar fi posibilă — și evident, este, în situația actuală, absolut imposibilă! — paleativele nu mai pot întârzia.

Ori, departe de a recurge la asemenea măsuri de îndreptare, Dl Vintilă Brătianu, congestionat întru realizarea împrumutului, neglijează complect piața internă, și o va mai neglija în consecință încă mult și bine, fiindcă șansele împrumutului sunt și astăzi încă, absolut problematice.

Averescanii și iorghiștii cred chiar, că împrumutul nu se poate realiza; iar național-țărăniștii cred că în împrejurările prezente, împrumutul nu se poate face decât în condiții inacceptabile, ceeace e tot una cu nerealizarea lui.

In ori ce caz toate partidele de opoziție — dupăcum am arătat și dăunăzi — nu acordă guvernului decât termen până la 15 Octomvrie, pentru un început de executare a operațiilor financiare.

Din aceeaș sursă — adică din cercurile opoziționiste se afirmă, că și factorul constituțional ar fi de aceeaș părere, și că decretul de convocare a sesiunii ordinare, ca și mesagiul de deschidere, ar fi mai greu de semnat decât un decret de prorogare.

Dupăcum se vede, ironiile pe cari presa guvernamentală le face la adresa celor ce dau datei de 15 Octomvrie o deosebită importanță, sunt cam temerare, și în orice caz, deplasate. De altfel, febrilitatea ultimelor demersuri pentru realizarea împrumutului, dovedește, că și Dl Vintilă Brătianu este de aceeaș părere.

Alex.

Românii din Ungaria

Presa din Budapesta a publicat numeroase articole în legătură cu desbaterile conferinței interparlamentare dela Berlin, comentând în stilul ei propriu, polemica dintre delagația maghiară și Dl deputat Mircea Djuvara.

In lipsă de argumente serioase, cea mai mare parte din gazetele Budapestane aruncă invective triviale la adresa țării noastre, numindu-ne cu multă convingere „națiunea cea mai lașă de pe suprafața pământului“.

Dl Mircea Djuvara a făcut o analiză severă a regimului, la care e supusă populația românească, rămasă între granițele de astăzi ale Ungariei. Subiectul a fost pus la ordinea zilei.

Dar presa din Budapesta, referindu-se numai la datele și la informațiile oficiale, prezintă lucrurile subt o lumină falșă.

Adevărul e, că nu există în toată Ungaria, decât patru învățători, cari predau limba românească. In școalele primare, unde nu sunt titulari români, limba românească e predată de învățători unguri, originari din Ardeal, mai ales refugiați, cari cunosc defectuos limba noastră.

Școalele românești duc lipsa cărților didactice. Guvernul maghiar ar avea mijloace să retipărească acele manuale, cari au fost aprobate înainte de răsboi de ministerul instrucțiunii din Budapesta, dar se vede, n'are nici un motiv să se grăbească. Până atunci copii învață să citească pe un calendar redactat de părintele Bogoevici și de vicarul episcopesc Iosif Siegescu, renegatul faimos de pe vremuri.

Guvernul maghiar a admis, până la încheerea unei înțelegeri cu România, ca parohiile ortodoxe din Ungaria să aparțină jurisdicțiunii episcopiilor noastre dela Arad, sau Oradea. O episcopie a Românilor din Ungaria nu există încă. Cine știe cât timp va mai trece, până când se va rezolva această chestiune. Autoritățile maghiare nu arată prea multă bunăvoință. Un singur exemplu. In 1926, sfatul bisericesc ortodox din Budapesta (în capitala Ungariei sunt peste 2000 ortodocși) a înaintat o cerere pentru a se autoriza clădirea unei biserici ortodoxe în Bpesta.

Guvernul a asigurat pe solicitatori de bunăvoința sa, dar cererea n'a fost încă nici respinsă, nici aprobată...

A. H.

FILME

Vrăjitoarea din Padova

Camilla Iliasi, de care toată lumea vorbește azi la Padova, este o femee de 40 de ani și care exercitează profesiunea, — surprinzătoare pentru vremea de-acum — de vrăjitoare.

Acei, cari se duceau s'o consulte, trebuiau să-i facă cincisprezece vizite și să-i aducă în fiecare dată o pisică vie, pe care dupăce o lega, o ungea cu petrol și îi dădea foc.

In curând, toate pisicile din oraș au dispărut. Fuseseră ucise de vrăjitoare, astfel că naivii clienți au trebuit să meargă în orașele vecine ca să se aprovizioneze.

Dar iată că mirosul, pe care îl răspândea domiciliul vrăjitoarei, a atras poliția, care sosi la timp spre a constata cruzimea acesteia.

Știrea s'a răspândit repede în oraș și toți proprietarii pisicilor dispărute, sosiră în grabă să se răzbune și să linșeze vrăjitoarea, pe care poliția a fost nevoită s'o apere.

In Ungaria toate sunt posibile

Ungurii pretind, că sunt civilizați. Guvernul Dlui Bethlen a dat o dovadă de modul ‹civilizat› cum înțelege el să trateze pe reprezentanții diplomatici ai României, delegați la Soc. Națiunilor.

E vorba de cazul fără precedent în relațiunile internaționale — întâmplat Dlui Djuvara, delegatul României, la Geneva, căruia i s'a refuzat trecerea pe teritoriul Ungariei, cu toate că Dsa avea actele de călătorie în perfectă ordine.

Până astăzi nu s'a înregistrat un asemenea fapt scandalos. Nici un stat nu poate, sub nici un motiv sau pretext să refuze trecerea prin teritorul său, călătorilor cari posed acte în regulă. Ungaria însă, care asurzește lumea cu ‹cavalerismul› poporului ei, a introdus acest sistem revoltător și barbar. N'ar fi surprinzător, ca frontierele Ungariei să fie de azi înainte închise, tuturor călătorilor, care nu vor face o declarațiune funcționarilor Dlui Bethlen, că sunt... partizanii revizuirii tratatului dela Trianon!...

In Ungaria Dlui Bethlen toate sunt posibile!

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 3 LEI.

Ce ţie nu-ţi place...

Italia, care lucrează la romanizarea Tirolului, unde o parte importantă din populaţie îi refuză şi dreptul de a-şi comemora morţii căzuţi pentru întregirea patriei, nu se arată de loc bucuroasă la ideea, că prin anexarea Austriei, Germania ar putea să ajungă la spatele noilor sale posesiuni, odată austriace.

Se spune limpede, în ziare controlate, că nu se va permite călcarea tratatelor.

Ele devin astfel sacre.

Toate. Fiindcă aici n'avem a face cu învoeli dela o ţară la alta, ci cu un sistem de tratate, ieşite pentru aceeaş situaţie şi din aceiaş concepţie.

A nu admite Germania la Innsbruck, înseamnă a nu chema Ungaria la Oradea.

Italia o vede azi. Dar de mult o ştie Biblia, căci ce ţie nu-ţi place...

N. IORGA

DOINA

Cu primăvara suie la munte, ca să sune
Alăturea de turme mânate la păşune.
Cu toamna se coboară în smârcuri, tot la noi,
Din fluer să doinească, din bucium, din cimpoi.
Bătrânii o ascultă, copii o învaţă,
Stăpână e pe moarte, stăpână e pe viaţă.
In adieri sporeşte din gura ei cuvinte
Ce le 'nţeleg şi vii şi morţii din morminte.
Azi dragostea de ţară ea tuturor o 'mparte
Prin ea trăesc strămoşii şi dincolo de moarte.

Volbură Poiană Năsturaş

Lupta unui sătean cu o bandă de hoţi de cai

Săteanul Ion Pascu a fost călcat nopţile trecute de o bandă de hoţi la conacul său de lângă Topolovăţ

Ion Pascu a simţit hoţii, când aceştia se pregăteau să fugă cu caii pe cari îi scoseseră din grajd. Săteanul a luat o secure şi împreună cu băiatul său de 17 ani, au ieşit din casă ca să împiedece furtul cailor.

In faţa conacului s'a desfăşurat o luptă crâncenă între Pascu, fiul acestuia şi hoţii de cai.

Furtul cailor n'a putut fi totuş împiedecat, fiindcă bandiţii erau mai mulţi şi l'au bătut pe Pascu şi pe băiatul acestuia până iau lăsat în nesimţire, iar după aceea au plecat cu prada.

Dupăce s'au trezit din nesimţire, Pascu şi băiatul său au plecat la postul de jandarmi, unde au povestit cele întâmplate.

Se credea că hoţii, cari au fost la Pascu, au dat această lovitură în vederea târgului de ţară, ce s'a ţinut la Timişoara, Mercuri şi Joi, spre a vinde caii furaţi, la acest târg.

Pentru verificarea acestei presupuneri, s'au făcut în târg pretinse cercetări, care însă au rămas fără rezultat.

Autorităţile continuă a se ocupa de acest caz.

Cetiţi:
„VOINTA POPORULUI"

Procesul comuniştilor în Cluj

De câteva zile curge neîntrerupt în faţa Consiliului de Răsboi al Corpului VI. Armată din Cluj un proces monstru, în care sunt implicaţi aproape toţi conducătorii de seamă al partidului comunist neexistent, cari au încercat din nou întronarea ideilor comuniste absurde şi nerealizabile. Aceşti răsvrătitori inconştienţi nu vor să înţeleagă, că în această ţară nu se poate întrona un regim comunist, şi că poporului român nu-i lipsesc ideile lor alienate, totuş nu se astâmpără şi nu se liniştesc, ci dimpotrivă, aruncă cu voinţă şi cu un scop latent, firele răsvrătitoare în mâinile autorităţilor, ca astfel aduşi în bloc în faţa justiţiei, să atragă atenţia opiniei publice, prin cuvântul ziarelor minoritare asupra existenţei comunismului, şi astfel să asigure o propagandă în viitor, pentru întemeierea unui partid politic comunist în România.

Cine sunt acei răsvrătitori, cari azi stau inculpaţi în faţa Consiliului de Răsboi din Cluj?

Cine pot fi, decât minoritari, în mare parte evrei, duşmani de veacuri al românismului, şi inamicii încarnaţi de azi al noului stat român, cari urmăresc scopul, de a sfâşia în bucăţi şi a descompune trupul sacru al Statului nostru, înfiinţat cu atâtea sacrificii.

Cine este susţinătorul cauzei comuniştilor delicvenţi? Este fruntaşul de seamă al partidului naţional-ţărănesc, *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*, semnatorul tratatului minoritar, martorul audiat al procesului comuniştilor, care între altele declară cu convingere, că comunismul nu ar fi periculos pentru statul român, atunci când vecinii noştri bolsevizaţi aşteaptă orice moment prielnic, pentru ca să ne atace şi să ne descompună ţara. In continuare mai declară, că fără nici un risc pentru interesele superioare de stat, ar recunoaşte existenţa unui partid comunist în ţara românească.

Oare să fie adevărat, că partidul comunist recunoscut şi lăsat în libertate să-şi organizeze puterile sale în statul nostru, să nu fie periculos pentru interesele statului nostru?

Cred că nu, ci dimpotrivă, trebue la timp spulberată orice încercare de organizare al acestor indivizi străini de simţul nostru naţional, iar celor ce stau azi pe banca acuzării în faţa Consiliului de Război din Cluj, trebue aplicată o pedeapsă exemplară, pentruca să servească de pildă şi pentru cei ce cred, că în ţara noastră nu ar exista români demni de patrimoniul moştenit dela părinţii lor, cari şi au sacrificat viaţa pentru obţinerea lui.

Aşteptăm cu încredere verdictul, ce-l va da Consiliul de Răsboi din Cluj, asupra comuniştilor recidivişti, care nu poate fi altul, decât cel dorit de toată suflarea românească.

Dr. Teodor Drăgan,
adv.

O serbare românească în oraşul Biserica-Albă (Iugoslavia)

Oraşul Biserica-Albă, situat în partea dreaptă a râului Nera, făcând parte din Banatul jugoslav, este format dintr'un conglomerat de locuitori, aparţinând diferitelor naţiuni. Majoritatea locuitorilor o formează însă românii şi şvabii, cari posedă bisericile, şcolile lor şi diferite asociaţii cu caracter economico-cultural, bisericesc etc. Dupăcum toate locaşurile de rugăciune ale credincioşilor au suferit din cauza răsboiului, fie luându-li-se obiecte de valoare sau clopotele, tot astfel şi biserica românească a fost deposedată de clopotele cele mai mari, lăsându-i-se numai cel mic cu care s'a făcut slujbă până în prezent. Cum se simţia nevoia altora, cu ajutorul credincioşilor români din oraş şi împrejurimi, s'a putut colecta suma necesară pentru cumpărarea a două clopote.

Festivalul de sfinţire şi instalare al acestor două clopote noui, s'a produs Dumineca aceasta, participând atât autorităţile iugoslave, cât şi toţi românii aflători în oraş şi împrejurimi. Corul reuniunii de cântări, sub conducerea învăţătorului român Iosif Latca, fanfarele din Straja şi Gârbenaţ, sate complect româneşti, diferite societăţi din Biserica-Albă, cum şi o mare mulţime de credincioşi de altă naţionalitate.

Trebue menţionat, că biserica românească e prima care îşi reinstalează clopotele luate în timpul răsboiului.

—

500 muncitori concediaţi în Valea-Jiului

Ministerul muncii a trimis un inspector în Valea-Jiului, spre a face o minuţioasă anchetă la faţa locului.

In urma acestei anchete au fost reprimiţi în lucru aproximativ 700 mineri, însă nu cu drepturile avute, ci ca simpli „zileri" cu un salar de 70-80 Lei pe zi.

Cum s'a terminat însă ancheta şi au plecat la Bucureşti anchetatorii, alt dezastru s'a deslănţuit asupra muncitorilor obljduiţi.

De câteva zile au fost concediaţi, printr'un ordin al direcţiunii, alţi 500 muncitori mineri, contrar tuturor angajamentelor luate, că pe viitor nu se vor mai întâmpla concedieri.

Aceşti muncitori sunt ameninţaţi a rămâne în toiul iernei fără lucru, şi în cea mai grozavă mizerie.

O delegaţie de muncitori, care a făcut intervenţii pentru reprimirea celor concediaţi, a primit răspunsul, că dacă va mai încerca să protesteze, direcţiunea va lua măsuri pentru închiderea Minei Vest şi eventual şi a altor mine.

Conducătorii muncitorimii, luând act de cele petrecute, într'o şedinţă au încheiat un proces verbal, prin care declară, că nu-şi mai asumă nici o răspundere în legătură cu muncitorimea.

Apoi au dat telegrame de protest şi au înaintat noui memorii Ministerului muncii şi Confederaţiei muncii.

O uriaşă grevă în perspectivă în Germania

Pe ziua de 1 Octomvrie e aşteptată să isbucnească o grevă a lucrătorilor din toate şantierele navale ale Germaniei, deoarece tratativele între patroni şi organizaţiile sindicale au eşuat. Numărul lucrătorilor în cauză este de 50.000.

Căminul industriaşilor din Arad

Industriaşii din Arad au ţinut Duminecă o serbare frumoasă şi înălţătoare. S'a depus în mod solemn piatra fundamentală a Căminului Industriaşilor, ce se va zidi, demonstrând astfel spiritul de solidaritate, ce domneşte între industriaşii noştri.

Deşi timpul era nefavorabil, totuşi a luat parte o mulţime imensă la serbarea aceasta. Intre alţii am remarcat pe Dnii: Dr Ioan Robu, Dr Augustin Lazar, Zamfir Filotii, Mateescu, Vulpe Olariu, Jac, Dr Trailescu şi alţii.

Serbarea s'a început la 4 şi jum. după masă, cu Imnul regal, cântat de cor. S'au ţinut apoi diferite cuvântări, în cursul cărora s'a depus şi sigilat piatra fundamentală.

La ora 6 s'a terminat serbarea, după care s'a luat o gustare, petrecându-se până seara târziu. **Rep.**

300 funcţionari fără post în Arad

Nici într'un oraş din Ardeal mizeria funcţionarilor nu e atât de mare, ca în Arad Băncile, fabricile şi întreprinderile particulare şi-au concediat pe rând funcţionarii, cari n'au putut găsi adăpost aiurea, astfel, că în oraşul nostru stau acum în pragul iernii 300 funcţionari, cetăţeni români, fără ocupaţie.

Pe când cetăţenii streini, sub titlul că sunt specialişti, sunt toţi sub adăpost, ba se angajează mereu noui cetăţeni străini, ai noştri sunt lăsaţi să piară în mizerie.

Dar ce înseamnă a fi specialist? Oricare funcţionar, absolvent de şcoală comercială, poate să ocupe orice post. Povestea cu specializarea e o născocire mârşavă, pentru a scoate din post pe cetăţeanul român, înlocuindu-l cu un strein.

Autorităţile noastre sunt datoare a se ocupa în mod serios de lucrul acesta. Mai cu seamă acum, când revizuirea cetăţenilor e în curs, Comisiei de Revizuire îi încumbă datoria, de a trece peste frontieră pe cetăţenii streini, indezirabili la noi, pentru a face loc atâtor cetăţeni români fără ocupaţie, scăpându-i astfel de mizerie.

I Pescarul

La Cluj au fost condamnaţi 15 funcţionari poştali

In anul 1922, s'a descoperit la diferite oficii poştale din Ardeal, că o bandă de tâlhari devaliza scrisorile trimise din America. Scrisorile erau devalizate de personalul poştal din vagoanele poştale, de pe linia Cluj—Oradea. Dupăce au fost încheiate cercetările, dosarul s'a trimis la parchetul tribunalului, care a deschis acţiune publică împotriva a 20 funcţionari poştali. Chiar dela începutul cercetărilor cei 20 acuzaţi au fost puşi în arest preventiv; în cursul procesului însă au fost eliberaţi.

Tribunalul din Cluj judecând procesul lor, a condamnat la închisoare 15 acuzaţi. Curtea de apel, la care au apelat acuzaţii — a menţinut pedepsele — ba unora agravându-le.

Joi seara a trecut prin Cluj vagonul penitenciar colectiv, care urma să îmbarce pe condamnaţi, pentru a-i duce la închisoarea din Aiud. Vagonul însă suferind un defect la arcuri, a trebuit să rămână în reparaţie, astfel că numai vineri seara a putut îmbarca şi transporta la închisoare pe condamnaţi

Avion de călători distrus de foc

Pilotul aeroplanului Junker „G 31" ·e făcea cursa Paris—Berlin, obserind oarecari defecte de maşinărie se tărî să ateriseze în apropiere de loitatea Arnsberg. Aeroplanul ajunse bine la pământ.

In momentul, în care cei opt pasari, precum şi echipagiul compus din tru oameni, părăsiră aeroplanul, iscni în cabină o flacără mare, care câteva minute, prefăcu avionul în nuşă. Deoarece pilotul n'a putut să nstate cauza incendiului, s'a numit o misie tehnică a societăţii „Lufthansa" re să constate cum a isbucnit focul, re a distrus pe „G. 31", care era ul dintre cele mai mari avioane gerane.

Schimbările de nume

Există mai în fiecare ziar o rubrică neori foarte amuzantă), unde se puică cererile diferiţilor concetăţeni, cari resc să-şi schimbe numele lor de mitii. Recunoaştem, că adeseori acetă dorinţă e legitimată de ponosul ior porecle dezagreabile de cari orine ar vrea, deopotrivă să scape. Nu se poate lua în nume de rău, de ldă, d-lui Nicolae Zevzecu, atunci ind face petiţie la ministerul de Justie, cerând să se numească de azi ainte Nicolae Popescu, pentru a scăi, în definitiv, de un calificativ, pe ire mai la urma urmelor, nici nu-l erită.

Nu tot astfel stau lucrurile cu aceia, iri deşi sunt posesorii unor frumoase ume neaoş româneşti, ţin cu orice reţ să se cufunde în banalitate. Astfel, ici în ruptul capului nu înţelegem entruce dl Dumitru Ghiaţă preferă ă-şi zică de acum încolo Dumitru Ghiscu, şi pentruce dl Ion Dogaru are mbiţia să se transforme, horribile ictu! în Ion Ionescu!

In fine, mai merită să fie priviţi cu eva mai multă luare aminte străinii ari adoptă, adesea cam prea în grabă, locul numelor de obârşie nume utohtone. Fără să-şi şteargă, fireşte, riginea sa etnică, dl Lazar Bergman e preface în Lazar Munteanu, aşa după um dl Alber. Honigman dela Lupta căleşte la gazetă Bogdan Dragos, şi upă cum în Hala Vechiturilor o lampă e tinichea se preschimbă cu puţină oleială în candelabru de bronz.

Să protestăm împotriva acestor cauflări de cele mai multe ori intereate? N'ar avea, se înţelege, niciun rost, acă strămutarea numelui ar fi precedată totdeauna, şi de o prefacere sufteească. Atunci când dl Kanner Nafle se simte cu adevărat, un Nicolaie onstantin, ar putea să se cheme la rma urmelor şi aşa. Dar Graurul dela utare gazetă democrată (şi implicit atriotică) a rămas, în definitiv, foarte rauer, mai Brauer decât toţi Brauerii in familia sa, să ni se permită să nu e lăsăm păcăliţi. Numele e cum s'ar ce firma prăvăliei. Şi, când marfa usă în circulaţie nu corespunde cu icheta, miroasă totdeuna puţin a contraacere... I. A

Gramofoane,

lăci, articole muzicale, hârtii de pachet şi de birou, tipărituri, articole de cris, gravuri de aramă, cărţi, biblioecă de imprumutat, plăci de gramofone pt. chimb **Kerpel** *Palatul Elis Fischer.* 154

Economice — Financiare

Imprumutul

Zilele acestea s'a împlinit un an de zile, de când Dl Vintilă Brătianu a făgăduit ţării un împrumut de stabilizare.

Comisiuni peste comisiuni au fost trimise în streinătate şi tratative laborioase au avut loc. Dar nimeni nu vede vre-un rezultat pozitiv.

In schimb, o sesiune extraordinară a Parlamentului a ratificat, de urgenţă, acum două luni de zile, o serie de convenţii de revalorizare a rentelor române, deţinute în streinătate, precum şi aranjamentul datoriei de răsboi în Franţa.

Toate aceste convenţii şi aranjamente au un caracter desavantajos nouă.

Ne putem azi întreba, în ce scop ni s'au impus atâtea sacrificii, când împrumutul făgăduit e încă în stadiul tratativelor, cum ne asigură oficiosul guvernului, făgăduind că ar exista o încheere definitivă.

Admiţând chiar cele mai favorabile versiuni din presa streină, încă ne convingem imediat, că s'a discutat până acum numai „destinaţia împrumutului şi garanţiile sale, fără să se fi negociat până acuma nici dobânda, nici cursul de emisiune".

Cu toate acestea, consiliul de miniştri, care a decis convocarea Parlamentului pentru Joi 25 Iulie 1928, a dat un comunicat, prin care se preciza că „s'au stabilit, în scris, condiţiunile în cari — emisiunea fiind imposibilă în timpul verei — se va emite la toamnă împrumutul şi s'a fixat avansul ce urmează a se da pe acum".

Pe cine să credem?

Comunicatul oficial de acum două luni, care ne asigura că s'au stabilit „în scris" condiţiunile împrumutului, sau informaţiile din presa streină, care precizează că până acum nici nu s'a discutat dobânda şi cursul de emisiune?

Ric.

Cursul monedelor străine

Franci francezi	Lei	6.49
Franci elveţieni	„	31.90
Lire sterline	„	803,75
Lire italiene	„	8,69
Mărci germane	„	39,56
Shilingi austriaci	„	23,35
Pengö	„	28.91
Coroane cehoslov.	„	4,91
Dinari	„	2,91
Dolari	„	165,50

Viitorul buget al Dlui V. Brătianu.

Ziarul Dlui Iorga *Neamul Românesc* publică următoarele în numărul său de Joi:

„Ni se aduce la cunoştinţă un fapt curios în legătură cu lucrările pregătitoare ale noului buget.

„Dl Vintilă Brătianu intenţionează, ca cifra totală a proiectului de budget să fie redusă sub cifra celui în curs.

„Vom avea, cu alte cuvinte, în anul 1929 un buget mai mic decât în 1928.

„Ceeace nu credem să se mai fi întâmplat în nici o ţară din lume, supusă legilor progresului.

„Dacă într'o asemenea imposibilitate practică stă salvarea finanţelor statului, -- situaţia poate fi considerată ca extrem de gravă".

Ştergerea taxelor vamale la importul porumbului

Având în vedere recolta slabă a porumbului la noi în ţară, consilul de miniştri a dispus, ca taxa vamală la importul porumbului, ce era până acum de 3000 Lei la vagon, să fie ştearsă în întregime până la 1 Mai 1929. De acum începând se va putea importa deci porumbul liber, fără nici o restricţiune vamală.

Aviaţia în viitor.

Comandorul americam Byrd, cunoscut în urma sborului său la Polul Nord, prevede că în 15 ani, America va avea atâtea avioane, în cât va reveni câte un avion la 20 automobile. Avioane de toate genurile vor întuneca orizontul

In aeroporturi vor staţiona numeroase avioane de tot felul, începând cu avioanele de plimbare până la uriaşele transatlantice, cari vor putea transporta sute de pasageri. Avionul va cuceri succesiv toate domeniile vieţei.

Agricultorul se va folosi de un mic avion pentru semănat.

Avioanele vor fi puse în serviciul poliţiei, pompierilor, etc.

Extirparea şobolanilor şi şoarecilor, se face în modul cel mai sigur cu «Ratopax». Ratopax nu omoare numai ici-colea, ei sfârşeşte cu desăvârşire şobolanii şi şoarecii. Se mânueşte foarte simplu, nu e periculos pentru om şi animale domestice. E ieftin, căci o sticlă de 115 Lei ajunge pentru o casă întreagă. Reprezentanţa Generală pentru România: „Chemorom" Institut Chimic in Satu-Mare, trimite cu plăcere oricărui prospect şi certificate, cari dovedesc eficacitatea perfectă. Iar în localităţile, unde nu s'ar găsi în farmacii ori drogherii, pentru 115 lei trimite franco o sticlă de Ratopax, care e patentat, încercat şi recomandat de toate instituţiile, ştiinţifice din ţară şi străinătate.

Scarlatină şi tifos în Ardeal

In câteva localităţi din Ardeal bântue de câteva săptămâni scarlatina şi tifosul.

Astfel în cursul lunei trecute, s'a constatat la Oradea peste 100 cazuri de scarlatină.

Dintre bolnavi 57 au fost internaţi la spital, iar 60 au fost izolaţi la locuinţele lor, unde stau sub permanentă îngrijire medicală.

Tot aicia s'au mai constatat în cursul lunei Septemvrie 27 cazuri de tifos.

Autorităţile au luat toate măsurile necesare pentru localizarea boalei.

Lichidare totală autorizată

la I. Grallert şi fiul

cel mai vechiu şi cel mai mare magazin de

CEASURI şi BIJUTERII

246 cu preţuri foarte reduse

Arad, Bdul Regina Maria No 8

CREMA DE FATĂ

„MARGIT" 140

De vânzare pretutindeni

Informaţiuni

Abonamente

LA „VOINŢA POPORULUI"

Pt. plugari si muncitori	L.	160
„ intelectuali —	„	200
„ Instituţiuni —	„	500

Camil Kaufmann în faţa judecătorului de instrucţie. Cercetările în chestia diferitelor nereguli, stabilite în sarcina fostului director al Uzinelor Comunale, Camil Kaufmann terminându-se, numitul a fost supus consiliului de disciplină, şi totdeodată în urma denunţului Dlui secretar general St. Olariu, chestia a fost deferită parchetului. Urmează acum, ca funcţionarul incorect Kaufmann, să răspundă în faţa justiţiei pentru faptele sale mârşave.

Ne place să credem, că cei cari conduc treburile oraşului Arad, pe viitor vor alege cu mai mare precauţiune pe cine pun în posturi de încredere.

CONDAMNAREA LUI GAETAN. Faimosul Găetan, care cu ocazia unei întâlniri amoroase a aplicat mai multe lovituri de ciocan doamnei Leonida, jefuind-o apoi de suma de 700.000 lei, a fost judecat de curtea cu juraţi de pe lângă tribunalul Ilfov, şi condamnat la opt ani recluziune.

Un nou venit al oraşului. Conform dispoziţiunilor legii timbrului 6% din timbrele şi mărcile vândute, se vor da pentru scopuri de asistenţă socială. Din aceste sume jumătate revine Ministerului Muncii, iar jumătate oraşului, unde s'au vândut timbrele. Astfel oraşul Arad va primu un milion şi jumătate lei, după timbrele vândute în oraş.

Concert. Corul *Gutenberg* al tipografilor din Arad, în ziua de 7 Oct. orele 8 seara, dă un concert festiv din prilejul jubileului de 25 ani al corului, în Palatul Cultural. In programul bogat sunt şi mai multe cântări româneşti. Intrarea benevolă.

Deces. Dl. Costel I. Brăila, directorul fabricei de tutun din Arad, a murit în ziua de 28 Septemvrie, după o boală grea şi îndelungată. Inmormântarea s'a făcut cu o solemnitate deosebită.

Epidemie. Febra tropicală, boala aceasta exotică, care a fost adusă la noi de către călătorii, veniţi din Grecia, a avut şi în ţara noastră victime. S'au înregistrat 90 de cazuri.

Logodnă. Dl. Ovidiu Ionel Goicea, simpaticul secretar al primarului Arad, s'a logodit sâmbătă, la 29 Septemvrie cu Dşoara. Cornelia Molnar. Din parte-ne, trimitem felicitările noastre călduroase tinerei perechi.

Staţionarea autobuselor. Comisia interimară a oraşului Arad a dispus, ca autobusele, ce pleacă în diferite comune din judeţ, vor putea staţiona la locul de plecare, adecă în faţa cafenelei „Orăşănească" numai cu 15 minute înaintea plecării.

Furt prin spargere. Cetăţeanul Florea Alexuţa, din Str. Eminescu 21 s'a plâns poliţiei, că nişte indivizi necunoscuţi au intrat cu chei false în locuinţa sa, furând diferite obiecte, în valoarea de 6 mii lei. Poliţia cercetează cazul.

Cinematograful MALUL-MURESULU şi APOLLO

Dela 4 5 Octomvrie :

Ai o nevastă sportivă

Cinematograful „Urania"

Dela 4—5 Oct. :

Ai o nevastă sportivă

Cinematograful „Elisabeta."

Telefon 70 154

Vineri şi Sâmbătă

CASA MISTERELOR

Duminică, Luni, Marc

NU TE ENERVA

Vine! **MORAVURS SCAPATE**

Inchirierea edificiilor de vamă. Se ştie, că s'a oprit dreptul oraşelor de a mai percepe vamă după vehiculele, ce întră pe teritorul lor. Astfel edificiile vămilor, situate la eşirile din oraş, au devenit inutile. Oraşul Arad a decis acum, ca edificiile vamale să fie date în chirie.

—

Un om teafăr, printre nebuni. Paznicul comunal Spiridon Florescu, din com. Mogoşeşti, a reclamat autorităţilor că, deşi sănătos, a fost ridicat cu forţa din satul său, de câţiva săteni, şi transportat la ospiciul de nebuni, unde a fost ţinut câteva zile până când medicii, găsindu-l sănătos, l-au pus în libertate.

Florescu, în reclamaţia sa susţine că această internare printre nebuni a fost pusă la cale, din răsbunare, de un perceptor comunal pentru că l-a denunţat că a comis furturi din averea comunei.

Autorităţile cercetează.

—

Atacarea unui tren în Mexico. Nişte bandiţi înazmaţi au făcut să deraieze un tren în Mexico. Dupăce trenul s'a rostogolit în vale, bandiţii au jefuit întreg trenul, luând toţi banii şi obiectele de valoare a călătorilor

—

Un ofiţer împuşcat la Tg.-Mureş. Sâmbătă, pela ora 11 seara, d. lt. Lucian Constantinescu dela liceul militar din Tg.-Mures, întâlnindu-se pe Corso cu d. Gabriel Karsay, dela prima societate de asigurare ardeleană, l-a rugat să nu se mai ocupe de d-sa şi de logodnica d-sale, d ra Nyergyes. Drept răspuns, d Karsay l-a lovit. Bine înţeles, ofiţerul a ripostat Atunci, Karsay a scos revolverul şi a tras patru gloanţe, dintre cari unul a rănit pe locotenent uşor, la cap, iar un altul în picior. Ofiţerul şi-a descins sabia şi fără a o scoate din teacă, a voit să se apere.

Atraşi de detunături, câţiva elevi ai şcoalei militare au sărit şi au dezarmat pe agresor, salvându-l tot odată de furia mulţimei, care voia să-l linşeze.

Ofiţerului i-au fost date ajutoare medicale. Karsay, care n'avea permis pentru port de armă, a fost arestat.

—

Paralizia infantilă sporeşte la Seghedin. Epidemia de paralizie infantilă, care a isbucnit acum o săptămână la Seghedin şi în împrejurimi, se răspândeşte din ce în ce. Până acum s'au înregistrat 24 cazuri, dintre cari câteva sunt mortale.

Poşta Redacţiei

Dlui M. M., Ilteu. O parte din articolele Dv. au fost deja publicate, iar restul se va publica. Aglomeraţia de material provoacă întârzierea. Vă rugăm, ca să ne trimiteţi articole scurte, căci lipsa de spaţiu nu ne permite publicarea articolelor lungi.

Dlui C. G. Obrejiţa. Am dispus trimiterea ziarului. Parte din manuscrise s'au publicat. Vă rugăm ca să condensaţi materiaiul, pe cât e posibil în articole scurte.

Imprumut *pe pământ şi casă cu intăbulare la locul 1. esopereazâ mai eftin şi repede. „H E R M E S" Arad, strada Romănului 6.*

MOBILE cu preţuri reduse se găsesc la **A. Wiegenfeld** Arad, Moise Nicoara (Petőfi-u.) No. 9-II 123

Iosif Muzsay ARAD vis-a-vis de teatrul **Preţe. de toamna şi iarnă**

Costum bărb., lână curată ... Lei.	1.750	Palton negru cu guler de blană Lei.	2.650
Costum bărb. în culori de modă „	2.450	Costum de şcoală, conf. prescr. „	1.600
Costum albastru închis şi negr I.a „	2.750	Palton de piele, in toate culorile „	3.900
Pardesiu de toamnă şi iarnă „	1.950	Raglan fregoli ... — ... „	2.000
Ulster dublu I.a — ... — „	2.450	Pardisiu de cauciuc — — ... „	800

Croitorie la modă! 144 **Mare asortiment de postăvărie!**

Haine pentru bărbaţi şi copii

se confecţionează după ultima modă dela 1000 Lei în jos, la **EUGEN MADARÁSZ,** croitor pt. bărbaţi Str. Eminescu 41. 179

Viptul de casă cel mai ieftin,

abonamentul lunar Lei 1100, in afară de restaurant Lei 1000. Prânz Lei 25, cină Lei 15 in

Restaurantul Bucureşti Arad, Piaţa Avram Iancu 10 201

Vânzare forţată

din cauza mutării

Sticlăria FISCHER Arad

171 **Vânzare de mobilier. Prăvălia de închiriat**

DANUBIA

Societate generală română de asigurare Timişoara

Pe lângă preţurile cele mai avantagioase, face *asigurări de dotă* (zestre), *pentru caz de moarte* şi pentru copii.

Agentura principală:

136 **ARAD, str. Eminescu 15**

„PERFECT" gravor şi fabrică de ştampile, Arad strada Eminescu 13. Căsuţa postală 97

Execută ştampile de cauciuc şi metal, tăbliţe de email şi aramă, ştampile de date şi sigile.

262

In atenţia proprietarilor de automobile!

Aducem la cunoştinţa onoraţilor proprietari de automobile, că primim în 163

atelierul nostru de reparat automobile şi tractoare

orice lucrări de specialitatea aceasta, deasemenea confecţionarea de arcuri speciale, tocirea cilindrelor şi osiilor motorice, suduri, etc. pe lângă preţurile cele mai convenabile. — **Staţiunea de benzină şi uleiu, spălarea maşinelor.** — Rugăm sprijinul on. public **Fraţii Fleischer Arad,** Str' Rusu Sirianu 15.

SUPERFOSFAT

gunoi artificial se poate comanda şi se poate primi chiar în cantităţi de câte 100 kg. la Reprezentanţa Generală din loc:

Societatea Comerciala An. a AGRICULTORILOR din Arad

Telefon 463. No. 233

Proprietari de vie!

Dopuri şi utensilii pentru butoaie găsiţi mai ieftin la

STRUNGARIA ARTISTICA

Kolarov, Arad

Str. Seminarului 5. 187

Dacă veniţi la Lipova

şi voiţi să plecaţi cu amintiri plăcute, necondiţionat să cercetaţi Cafeneaua, restaurantul şi hotelul

„J a p á n"

cu aranjament mondain. Bucătărie de primul rang serviciu conştiincios. Camere curate, preţuri eftine. In permanenţă bere proaspătă „HAGER" Orchestră de primul rang. 185

Din cauza mutării se vinde

urgent şi ieftin, în stare bună, garantat curat

Amenajamentul de mobile

ptru sufragerie, dormitor şi anticameră

Se pot vedea în Calea Radnei 35 între orele 10—11 a. m.

Comerciant

bun organizator găseşte serviciu la firma **Singer Bourne et Co.** în B-dul Regele Ferdinand 17

BATA

depozitul fabricei cehoslovace

DE GHETE

se deschide în mijlocul lunei c. în

ARAD

PIAŢA AVRAM IANCU No. 21

Vis-a-vis de Teatrul orăşenesc.

Judecătoria rurală Şiria

No. G. 8214-5-1927

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul delegat jud. aduc la cunoştinţă publică în sensul legii arf. LXI din 1881 § 192 resp. XLI din 1908. § 19 cumcă lucrurile următoare ş. s. purcei, căruşă, covori, perne, gramafon, pantaloni, haine bărbăteşti şi maşină de cosut execvate în Cuvin şi Ghioroc în favorul urmăritorului Emeric Menczer repr. prin adv. Dr. Gavril Kelemen impotriva urmăriţilor locuitori în comuna Cuvin şi Ghioroc pentru incasarea capitalului de 12460 Lei şi acces preţuite în 32500 Lei se vor vinde prin licitaţie publică în ziua de *18 Octomvrie* anul 1928 oara 5 dm. în comuna Ghioroc la casa urmăritilor. Intrucât mobilele sechestrate ar fi fost execvate şi de alţii şi acestia iar fi câstigat dreptul de acoperire licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. XLI din 1908 § 20.

Şiria, la 28 Sept. 1928.

J. Csáky, del. judecătores.

AVIZ!

Aducem la cunoştinţa Onor. Primării şi Preturi, că **Tabele de recensământ pentru tinerii claselor** se pot procura dela Tipografia Succesorii Réthy şi fiul din Arad.

Judecătoria rurală Lipova

No. G. 2274—1928

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoştinţa publică că în urma decisului No 713 2-1928 al jud. rurale Lipova în favorul lui Leopold Pscheshofer repr. prin adv. Dr. Tiberiu Haar pentru 5000 lei capital şi spese se fixează termen pentru efectuarea licitaţiei pe ziua de *10 Oct. 1928* ora 5 p. m. în Chesinţ sub No 172, unde se vor viude prin licitaţie obiectele secvestrate şi anume: 2 cai roşii de 6 7 ani şi 1 trăsură ţărănească, preţuite în suma de Lei 10.000 cu plată momentană celui ce va da mai mult.

Lipova la 15 Sept. 1928.

Esmis jud., Indescifr.

Prima Croitorie bărbătească militară şi civilă modernă

NICOLAE ARITON

Str. Bucur No. 14.

execută comenzi promt din ştofele cele mai bune, confecţiuni elegante. Preţuri moderate.

Cenzurat: Prefectura Judeţului. Girant responsabil: Dr. Th[illegible]n. Succesorii Tipografiei Réthy Arad.

Nichin Lazar, dir. Palatului Cult. Arad

741